

Nykytaiteen museo Kiasman yhdenvertaisuussuunnitelma

Nykytaiteen museo Kiasma on kaikkien taidemuseo. Kiasma sitoutuu Kansallisgallerian tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan vuosille 2017–2019. Suunnitelman avulla kehitämme toimintatapojamme ja rakenteitamme eri kävijäryhmien sosiaalisten, kulttuuristen, fyysisten, taloudellisten ja alueellisten lähtökohtien tasoittamiseksi sekä moninaisuuden huomioimiseksi.

Kiasman ja Kansallisgallerian tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusperiaatteet

1. Olemme kaikkien taidemuseo, jonka toiminnalla on voimakkaasti kasvava ja monipuolistuva yleisöpohja.
2. Ohjelmistomme ja yleisöpalvelumme edistävät kulttuurien välistä ymmärrystä ja vuorovaikutusta.
3. Museomme ja verkkopalvelumme ovat esteettömiä ja saavutettavia sosiaalisesti, fyysisesti, kulttuurisesti ja taloudellisesti.
4. Pyrimme huomioimaan yhteiskunnan monimuotoisuuden kokoelmatyössä.
5. Meillä on nollatoleranssi syrjintään, häirintään ja kiusaamiseen.
6. Henkilöstön monitaustaisuus on voimavaramme.
7. Henkilöstömme työskentelee yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa edistäen kaikissa yksiköissä.

Seuraavissa alaluvuissa tarkastelemme yhdenvertaisuutta Kiasmassa suhteessa henkilöstöön, yleisöihin ja ohjelmistosuunnitteluun.

Kiasma työpaikkana

Kiasman toiminta nojaa Kansallisgallerian arvoihin: *yhdessä, avoimesti, asiantuntevasti*. Meillä on nollatoleranssi häirintään, syrjintään ja epäasialliseen käytökseen. Kehitämme aktiivisesti toimintakulttuuriamme ja -tapojamme. Uudessa henkilöstöohjelmassa vuosille 2018–2019 korostuu panostaminen esimiestyöhön ja johtamiseen sekä toimenkuvien ja palkkauksen avoimuuteen museon sisällä.

Henkilöstön yhdenvertaisuus ja diversiteetti

Vahvuudet

- Työyhteisön toimenkuvat ja koulutustaustat ovat moninaisia
- Palkkaus on tasa-arvoinen samassa tehtävässä sukupuolesta riippumatta
- Laaja ikä- ja sukupuolijakauma
- Eri vähemmistöjä edustettuina henkilöstössä

Haasteet

- Suuri osa henkilökunnasta on kantasuomalaisia
- Sisältötehtävissä tarvitaan hioutunutta suomen tai ruotsin kielen taitoa

- Alalle hakeutuvien, kouluttautuneiden maahanmuuttajataustaisten määrä on vielä rajallinen. Teemme pohjustavaa työtä ja madallamme kynnyistä hakeutua taidemuseoalan eri tehtäviin harjoittelun ja projektien kautta (mm. työharjoittelut opintojen eri vaiheessa, oppaana toimiminen, työpajatyöskentely ja Taidetestaajat).

Yhdenvertaisuus ja diversiteetti suhteessa yleisöihin

Kiasma on alusta saakka ollut ohjelmistossaan ja kokoelmatoiminnassaan moniarvoinen ja moniääninen. Kulttuurinen sensitiivisyys, jolla tarkoitetaan tässä erityis- ja vähemmistöryhmien kulttuurista huomioimista sekä laajemmin monikulttuurisen ja kulttuurien välisen dialogin vahvistamista, on kehittynyt yhä hienosyisemmäksi.

Edistämme taloudellista yhdenvertaisuutta tarjoamalla maksuttoman sisäänkäynnin kaikille alle 18-vuotiaille sekä ilmaispäivän kaikille kävijöille kerran kuukaudessa. Kulttuurista ja alueellista tasavertaisuutta edistävät esimerkiksi maksuton sisäänkäynti turvapaikanhakijoille sekä ikäryhmätapahtumat kuten Tokaluokkalaisten taideretki (kaikki helsinkiläiset tokaluokkalaiset) ja Taidetestaajat (8.-luokkalaiset eri puolilta Suomea vuosina 2017–2019). Alueellista saavutettavuutta palvelevat myös verkkopalvelumme, esim. taidekokoelmat verkossa sekä online-taiteen kokoelmamme. Kiasma-kirjasto on kaikille avoin ja maksuton nykytaiteeseen erikoistunut kirjasto.

Ohjelmistomme ja yleisöpalvelumme edistävät kulttuurien välistä vuorovaikutusta myös tapahtumayhteistyön (esim. Helsinki Pride ja URB-festivaali) ja julkisten kannanottojen kautta (esim. sateenkaariliputus ja saamelaisten kansallispäivän liputus).

Kävijöiden moninaisuus huomioidaan jatkuvasti museokokemuksen suunnittelussa. Tilamme ovat esteettömät, ja fyysinen, asenteellinen ja tiedollinen saavutettavuus ovat tärkeitä ohjelmiston ja palvelujen suunnittelussa. Näyttelytekstit ovat esillä neljällä kielellä (suomi, ruotsi, englanti, venäjä). Verkkosivuilla on perustiedot suomen, ruotsin ja englannin lisäksi venäjäksi, japaniksi ja kiinaksi. Lisäksi Kiasman museokokemusta suunnitellaan sukupuolisensitiivisesti. Kiasma on esimerkiksi muuttanut osan WC-tiloista sukupuolineutraaleiksi ja lisännyt kävijätutkimuksiin muu-sukupuolen sekä muokannut viestintää siten, että se ei sulje ulos mitään perhemuotoja, sukupuolia tai väestöryhmiä.

Yhdenvertaisuus ja diversiteetti ohjelmistosuunnittelussa

Kiasma kerää ja esittää ajankohtaista nykytaidetta, joka kuvastaa aikaamme mahdollisimman monipuolisesti. Ohjelmistossa on tärkeää oman ajan ymmärtäminen, rohkeat kannanotot ja reagoitiherkkyys. Kiasman ohjelmistossa esitellään kutsuperiaatteella nykytaiteen eri ilmiöitä, sisältöjä ja ilmaisutapoja. Ohjelmistojen valinnassa, suunnittelussa ja toteutuksessa otetaan huomioon kiinnostavat taiteeseen ja yhteiskuntaan liittyvät keskustelut.

Seuraamme taiteen kenttää laajasti ja tutustumme Suomessa ja eri puolilla maailmaa asuviin erilaisista taustoista tuleviin taiteilijoihin ja heidän teoksiinsa. Taiteilijoiden ja teosten asettaminen esille näyttelyissä vaatii kulttuurista sensitiivisyyttä ja sen kehittämistä. Museo linkittää

ajankohtaiset keskustelut osaksi taide- ja kulttuurihistoriallista jatkumoa ja auttaa näkemään teokset osana nykyistä tilannetta. Tällä hetkellä on tärkeää tunnistaa ajankohtainen keskustelu kulttuurisesta lainaamisesta ja omimisesta ja tuoda esille keskustelun pitkä perinne kuvataiteessa ja postkolonistisessa diskurssissa.

Nykytaide tuo sisältöjensä kautta luonnostaan esiin identiteettien ja arvojen moninaisuutta. Näyttelyvieraille haastavienkin teosten kohtaaminen tehdään mahdollisimman lähestyttäväksi. Sisältöjä avataan eri tavoin mm. kuratoinnin, näyttely- ja teostekstien, verkko-oppaan ja erilaisten opastuksien ja työpajojen avulla. Otamme suunnittelussa huomioon erilaiset yleisöt ja viestimme toiminnastamme siten, että ohjelmistomme kohtaa museovieraat.

Toiminnassaan Kiasma työllistää taiteilijoita eri asiantuntijaroolleissa, joita ovat mm. taiteilija, kuraattori, opas ja kirjoittaja. Kiasma maksaa myös ohjelmistossa esitellyille taiteilijoille palkkion (taiteilijapalkkio, tekijänoikeuskorvaus, päiväraha, tuotantoraha tai yhdistelmä näistä).

Nykytaide väylänä sanan- ja ilmaisunvapaudelle

Nykytaide ja siitä tehdyt tulkinnat toimivat väylänä sanan- ja ilmaisunvapaudelle. Kiasmassa on museon 20-vuotisen historian aikana esitetty monikulttuurista, yhteiskunnallisesti vaikuttavaa ja myös kantaaottavaa taidetta. Ohjelmisto on käsitellyt taiteessa ja yhteiskunnassa kulloinkin ajankohtaisia aiheita ja nostanut esiin mm. ihmisoikeus- ja ympäristökysymyksiä sekä kulttuurien kohtaamisen ja vuorovaikutuksen teemoja.

Kiasma edistää sanan- ja ilmaisunvapautta

- Tukemalla moniäänisyyttä taiteen ja ohjelmiston kautta
- Turvaamalla ilmaisunvapauden kaikille kanssamme työskenteleville
- Tarjoamalla esillä olevaan ohjelmistoon erilaisia tulkintoja: katalogitekstejä, näyttelytekstejä näyttelyssä ja verkossa
- Rohkaisemalla yleisöjä omiin tulkintoihin, keskusteluihin ja kokemusten jakamiseen